

РЕФЕРАТ

Дмитриев М.М., Плошай В.Ф., Воркут Т.А., Матейчик В.П., Шпилевой И.Ф., Мельниченко А.И., Кабанов В.Г., Марунич В.С., Харута В.С., Вакарчук И.М. Концепция ситилогистики и пассажирские перевозки / Николай Николаевич Дмитриев, Виктор Федорович Плошай, Татьяна Анатольевна Воркута, Василий Петрович Матейчик, Иван Федорович Шпилевой, Александр Иванович Мельниченко, Владимир Григорьевич Кабанов, Валерий Степанович Марунич, Виталий Сергеевич Харута, Игорь Николаевич Вакарчук // Вестник НТУ. - К.: НТУ - 2012. - Вып. 26.

В статье приведены концептуальные положения обоснования ситилогистических решений пассажирских перевозок.

Объект исследования - городские пассажирские перевозки.

Цель работы - обоснование ситилогистических решений пассажирских перевозок.

Метод исследования - системный анализ и комплексный подход.

Пассажирские перевозки представляются как скоординированная система, исходя из требований системного анализа транспортного комплекса, постановки задачи координации различных видов транспорта и методики организации и управления перевозками. Технология пассажирских перевозок при взаимодействии различных видов транспорта включает выбор структуры системы, основных ее элементов и функций управления, организации взаимодействия между элементами, оценку соответствия выбранного варианта требованиям системы. При этом проводится анализ действующих систем организации по видам транспорта, анализ функционального состава систем, их информационного, математического, технического, организационного, правового и кадрового обеспечения, анализ форм взаимодействия всех видов транспорта и транспортной системы со смежными отраслями народного хозяйства, определение функций и конкретных задач скоординированной системы; обоснование критериев оптимальности решения общетранспортных задач.

В результате рассмотрения системных аспектов моделирования технологий различных видов транспорта в интегрированной транспортной системе города, сформированы концептуальные положения по обоснованию ситилогистических решений пассажирских перевозок.

Результаты статьи могут быть использованы при решении проблемных вопросов развития города и его транспортного обеспечения.

Прогнозные предположения о развитии объекта исследования - перспектива совершенствования маршрутной системы пассажирских перевозок г. Донецк.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: СИТИЛОГИСТИКА, ПАССАЖИРСКИЕ ПЕРЕВОЗКИ, СИТИЛОГИСТИЧЕСКИЕ РЕШЕНИЯ.

УДК 656.338.12

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Волинець Л.М., кандидат економічних наук

Постановка проблеми. Ризик у підприємницькій діяльності природно поєднується з управлінням та з усіма його функціями – плануванням, організацією, оперативним управлінням, використанням персоналу, економічним контролем. Кожна з цих функцій пов'язана з певним ступенем ризику і вимагає створення адаптивної до нього системи господарювання.

Вивчення та облік невизначеності, конфліктності, багатокритеріальності й пов'язаного з ними ризику є важливим напрямом сучасної економічної теорії. Об'єкт управління ситуацією характеризується багатоваріантністю розвитку та можливістю виникнення непередбачених ситуацій. Тому головними якостями сучасного економіста, фінансиста, управлінця є вміння працювати в умовах невизначеності (неповноти інформації), здійснювати раціональний вибір з множини можливих альтернативних варіантів, здатність йти на ризик у допустимих межах.

Стратегія управління ризиком - це мистецтво управління діяльністю підприємством у невизначеній господарській ситуації, засноване на прогнозуванні ризику і прийомах його зниження.

У першу чергу слід зазначити, що управління ризиком це специфічна галузь, яка вимагає знань предметної діяльності фірми, страхової справи, аналізу господарської діяльності підприємства, математичних методів оптимізації економічних завдань[1].

Управління ризиками - це сукупність методів, прийомів і заходів, що дозволяють певною мірою прогнозувати настання ризикових подій і вживати заходів до їхнього зменшення.

Стратегія управління - це спосіб використання засобів для досягнення поставленої мети за допомогою певного набору правил і обмежень для прийняття рішення.

Тактика управління - це конкретні методи і прийоми для досягнення поставленої мети в конкретних умовах. Завданням тактики управління є вибір оптимального рішення і найбільш прийнятних у даній господарській ситуації методів та прийомів управління.

Управління ризиками можна виділити в самостійну форму підприємництва. Як форма підприємницької діяльності це означає, що управління ризиком є творча діяльність, яка здійснюється фінансовим менеджером. Сферою його підприємницької діяльності є, наприклад, страховий ринок[2].

Для транспортного підприємства дуже важливо розробити стратегію управління ризиками. Однак тільки формулювання стратегії для управління ризиками недостатньо, потрібно ще мати механізм її реалізації – систему управління ризиками, що у свою чергу припускає:

- створення ефективної системи оцінки і контролю прийнятих рішень;
- виділення в організації спеціального підрозділу (працівника), якому буде доручене управління ризиками;
- виділення коштів і формування спеціальних резервів для страхування ризиків, покриття збитків і втрат.

При виборі стратегії і прийомів управління ризиком часто використовується якийсь певний стереотип, який складається з досвіду і знань фінансового менеджера в процесі його роботи і є основою навичок у роботі. Наявність стереотипних дій дає менеджеру можливість у визначених типових ситуаціях діяти оперативно і найбільше оптимально. При відсутності типових ситуацій фінансовий менеджер повинний переходити від стереотипних рішень до пошуків оптимальних для себе ризикових рішень.

Управління ризиками транспортних підприємств це певний процес ідентифікації цих ризиків, їх оцінки та аналізу сфер впливу і управління ризиками, спрямований на запобігання їм або ж мінімізацію їх впливу.

Таким чином, метою управління ризиками на підприємстві має бути підвищення конкурентоспроможності за рахунок максимально повного виявлення існуючих для підприємства ризиків і нейтралізації їх впливу.

При цьому, для забезпечення максимальної ефективності управління ризиками транспортної діяльності підприємства необхідно проводитися на основі детального прогнозування і планування. Тобто, в першу чергу, діяльність з управління ризиками на транспортному підприємстві має бути систематичною, а тому вона повинна базуватися на розробленій стратегії цього управління [2].

Стратегія управління ризиками в цьому випадку повинна являтися орієнтовним планом дій підприємства на всіх рівнях його управління для забезпечення мінімальної ризиковості транспортної діяльності. Розробка стратегії управління ризиками на підприємстві повинна розпочинатися з визначення головної мети діяльності, адже саме стратегічна мета буде визначати межі управлінських дій з управління ризиками [3].

Таким чином, саме стратегічна мета транспортної діяльності підприємства повинна визначати політику ризиків. Саме на основі визначеної стратегічної мети повинна базуватися подальша розробка стратегії управління ризиками. При цьому, розроблена стратегія на транспортному підприємстві повинна складатися з чотирьох основних блоків, що показано на рис.1.

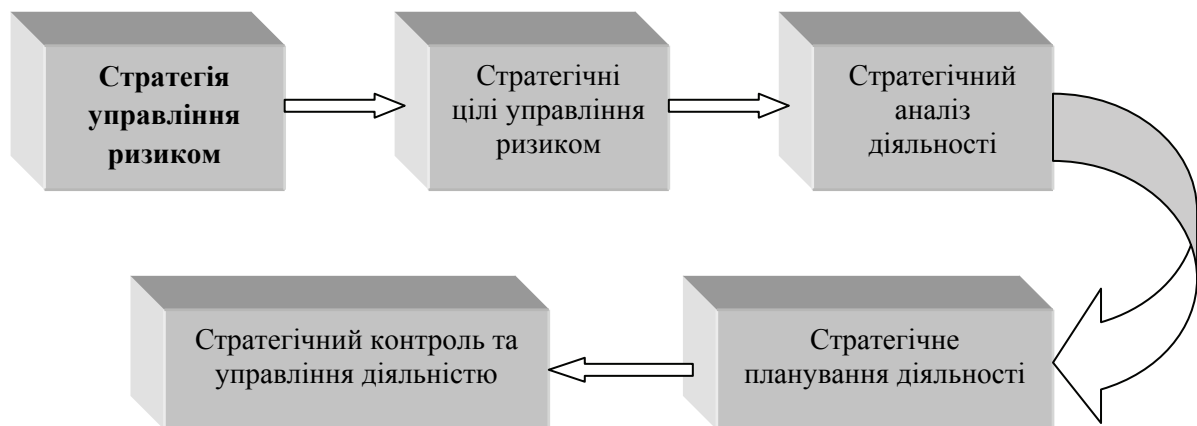

Рисунок 1. – Складові стратегії управління ризиками транспортного підприємства

Управління ризиками – обґрунтування рішень на основі методів, прийомів і заходів, що дозволяють прогнозувати настання ризикових подій, оцінювати їхню ймовірність і вживати заходів до уникнення або зниження негативних наслідків настання таких подій [4].

Стратегія управління ризиками транспортних підприємств повинна розроблятися, виходячи з обсягу власних ризиків та з урахуванням законодавчих вимог у сфері транспортної безпеки. Побудову такої стратегії можна розбити на два етапи.

Перший етап. Забезпечення дотримання законодавчих норм у сфері транспортної безпеки:

- розробка декларації безпеки;
- зниження ризику до необхідних меж;
- здійснення заходів щодо обмеження розмірів можливого збитку у разі аварії;
- формування резервів на випадок виникнення несприятливої ситуації;
- страхування відповідальності у законодавчо необхідних межах.

Другий етап. Здійснення додаткових заходів щодо управління ризиком, виходячи із обсягу ризиків та можливостей підприємства:

- створення повномасштабного фонду ризику;
- особисте страхування персоналу підприємств;
- страхування майна підприємств, фінансових і комерційних ризиків.

Підсистема управління ризиком складається з об'єкта і суб'єкта управління. Керованим об'єктом тут виступає підприємство, його економічні відносини з іншими господарюючими агентами, робітники та службовці підприємства, діючі на підприємстві технологічні процеси й інформаційні потоки. Керованою змінною є розрахункова величина – рівень ризику. Керуюча частина, або суб'єкт управління, у цій підсистемі – спеціальна група людей (підрозділ або співробітник підприємства, який користується послугами професійних консультантів), яка на основі отриманої інформації, використовуючи різні методи теорії ризику, розробляє заходи – управляючі впливи – для зниження рівня ризику або утримання його в допустимих межах.

Підсистема управління ризиком будується за ієрархічним принципом. Відповідно, процес управління ризиком проходить на двох супідрядних рівнях – виконавчому й координуючому (рис. 2). На виконавчому рівні виконуються дві основні функції: безперервний контроль рівня ризику, який виникає у процесі функціонування підприємства і управління рівнем ризику, пов'язаного з підготовкою рішень на всіх рівнях. Функції виконавчого рівня забезпечують виконання конкретних процедур аналізу ризику під час реалізації вже прийнятих і при підготовці нових важливих для підприємства рішень.

Функція «контроль рівня ризику функціонування підприємства» призначена для виявлення тенденцій небажаного розвитку подій з метою наступної нейтралізації негативних наслідків, в результаті уже прийнятих рішень або неконтрольованих змін в зовнішньому економічному середовищі підприємства. Сутність цієї функції полягає у своєчасному виявленні (а в ідеалі – попередженні) істотної зміни рівня ризику, визначенні його причини, тобто встановленні фактора ризику.

Функція «управління рівнем ризику при підготовці рішень» реалізує процедури аналізу ризику під час підготовки стратегічних, тактичних або оперативних рішень і дозволяє оцінити збільшення рівня ризику, обумовлене прийняттям пропонованого рішення, або вказати фактори ризику, дія яких стане більш ймовірною або істотною. За результатами такого аналізу завчасно можуть бути розроблені заходи, які усувають або, щонайменше, ослабляють негативні наслідки прояву ризику. Можливо буде також рекомендовано відмовитися від пропонованого рішення як невиправдано ризикованого. Разом з тим дана функція ініціюється при виявленні блоком «контроль» початку небажаного розвитку подій для розробки адекватних коригувальних впливів.

На координуючому рівні виконуються командно-контрольні процедури узгодження роботи всіх ланок підсистеми управління ризиком відповідно до прийнятих цільових настанов підприємства. Людино-машинні процедури управління ризиком необхідно організувати, тобто визначити терміни проведення робіт, форму й обсяг подання результатів, склад і порядок виконання процедур аналізу й оцінки рівня ризику, підготувати необхідну нормативну та довідкову інформацію, зібрати поточну інформацію, запустити процес розробки заходів щодо зниження рівня ризику і, нарешті, довести вироблені пропозиції до відомості керівництва підприємства, а після їх затвердження організувати реалізацію анти ризикових заходів. Ця сукупність дій входить до складу функції «координація процесу управління ризиком».

Рисунок 2. – Функціональна структура управління ризиками на транспортному підприємстві

На рис. 3 подана структурна схема алгоритму управління ризиком у системі управління транспортним підприємством, що являє собою ланцюг зі зворотним зв'язком. Зворотний зв'язок тут здійснює функція «координація процесу управління ризиком». На схемі позначені також контури взаємодії з іншими підсистемами.

Загалом контроль ризику функціонування підприємства відбувається у такий спосіб. Інформація про змінні, що характеризують поточний стан підприємства й навколишнього середовища, збирається і переробляється блоком «моніторинг», а результати передаються в блок «аналіз факторів та оцінювання рівня ризику». При цьому періодичність спостереження, склад і форма фіксації результатів обробки інформації повинні встановлюватися на досить тривалий термін для можливості порівняльного зіставлення при наступних актах аналізу ризику.

У блоці «аналіз факторів і оцінювання рівня ризику» ця інформація разом з аналогічною інформацією попередніх точок «відбору проб» (моніторингу та аналізу ризику) і необхідними нормативно-довідковими даними обробляється за допомогою відповідних методів. Отриманий в результаті аналітичної роботи фактичний профіль факторів ризику та оцінка нового значення рівня ризику порівнюються з попередніми даними, що зберігаються в архіві блоку «нормативно-довідкова інформація», і заданим рівнем прийняттого ризику.

Якщо виявляється, що отримані на даний момент оцінки рівня ризику істотно не відрізняються від попередніх і не перевищують установлений керівництвом підприємства поріг прийняттого ризику, функція контролю завершується передачею оформлених протоколів ризику в архів протоколів ризику й видачею рекомендацій про строк проведення чергового контрольного циклу. У протилежному випадку потрібна корекція ходу подій, для чого ініціюється виконання функції «управління ризиком». Роль функції «управління ризиком» полягає у перевірці «ризикованості» планованого господарського рішення, яке називається на цій стадії «пробним рішенням».

Висновок. На будь-якому етапі розвитку компанії вміння виявляти ризики та управляти ними є невід'ємним елементом успіху. Компаніям, які претендують на лідерство на ринку, не слід уникати ризиків – їм потрібно взяти ці ризики під контроль і скористатися можливими перевагами.

Ризик, якому піддається підприємство, це ймовірна загроза розорення чи одержання таких фінансових втрат, які можуть зупинити всю справу. Оскільки ймовірність невдачі присутня завжди, постає питання про методи зниження ризику. Для відповіді на це питання необхідно кількісно визначити ризик, що дозволить порівняти величину ризику різних варіантів рішення і вибрати з них той, який найбільше відповідає обраній підприємством стратегії ризику.

Розробка ефективної стратегії управління ризиками дає змогу транспортному підприємству ідентифікувати перспективи, проаналізувати власні сильні та слабкі сторони, виявити перспективи та загрози на ринку та прогнозувати власний майбутній стан.

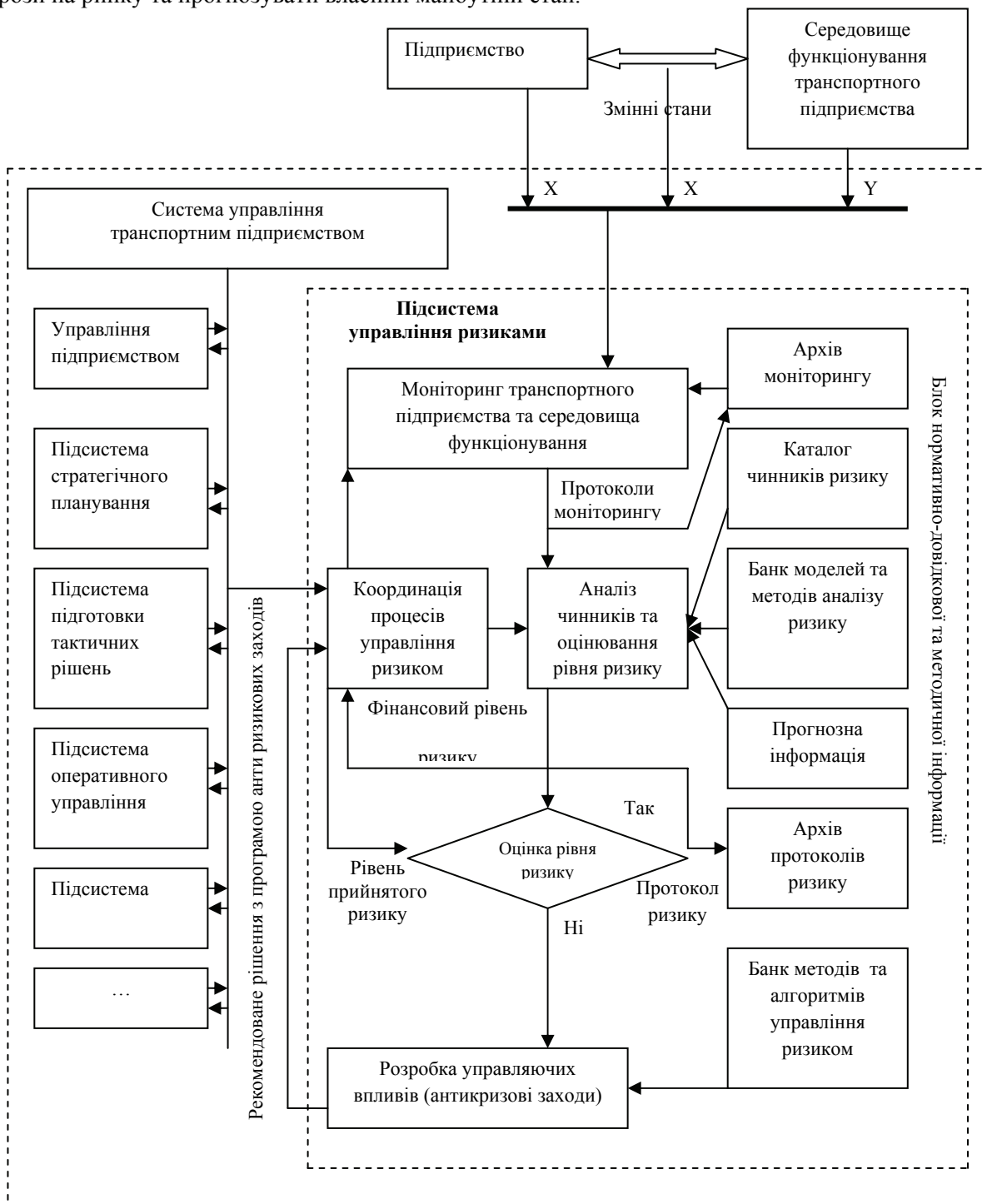

Рисунок 3. – Схема алгоритму управління ризиком у системі управління транспортним підприємством

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Гранатуров В. М. Ризики підприємницької діяльності: проблеми аналізу / В.М. Гранатуров, О.Б. Шевчук. – К. : Зв'язок, 2000. – 152 с.
2. Ілляшенко С. М. Економічний ризик : навчальний посібник / С. М. Ілляшенко. – 2-ге вид., доповн. та перероб. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 220 с. – (Проблеми аналізу).
3. Машина Н. І. Економічний ризик і методи його вимірювання / Н. І. Машина. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.
4. Подольчак Н. Ю. Стратегічний менеджмент / Н. Ю. Подольчак. – Львів : Вид-во Національного університету “Львівська політехніка”, 2006. – 224 с.
5. Чернова Г. В. Управление рисками : учебное пособие для студ. вузов / Г. В. Чернова, А. А. Кудрявцев. – М. : Проспект, 2008. – 160 с.

РЕФЕРАТ

Волинець Л.М. Формування стратегії управління ризиками на транспортних підприємствах. / Людмила Миколаївна Волинець // Вісник. – К.: НТУ – 2012. – Вип.26.

В статті запропоновано підходи, щодо необхідності управління ризиками на транспортних підприємствах.

Об'єкт дослідження – транспортні підприємства.

Мета роботи – виділення основних принципів та функцій розробки стратегії управління ризиками транспортних підприємств.

Методи дослідження – економічні методи та інформаційно-аналітичні.

Ризик, якому піддається підприємство, це ймовірна загроза розорення чи одержання таких фінансових втрат, які можуть зупинити всю справу. Оскільки ймовірність невдачі присутня завжди, постає питання про методи зниження ризику. Для відповіді на це питання необхідно кількісно визначити ризик, що дозволить порівняти величину ризику різних варіантів рішення і вибрати з них той, який найбільше відповідає обраній підприємством стратегії ризику.

Розробка ефективної стратегії управління ризиками дає змогу транспортному підприємству ідентифікувати перспективи, проаналізувати власні сильні та слабкі сторони, виявити перспективи та загрози на ринку та прогнозувати власний майбутній стан.

Результати статті можуть бути використані вітчизняними підприємствами транспортної діяльності.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження – пошук ефективної стратегії управління ризиками на транспортних підприємствах.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: РИЗИК, СТРАТЕГІЯ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, УПРАВЛІННЯ, ПІДПРИЄМСТВО.

ABSTRACT

Volinec' L.M. Formation of risk management strategies in transport companies. / Lyudmila Nikolaivna Volinec' // Visnik. - K.: NTU - 2012. - Vol. 26.

The paper proposed approaches, on the need for risk management in transport companies.

Object of study - trucking companies.

Purpose - to highlight the main principles and functions develop risk management strategies for transport companies.

Methods study - economic methods and analytical.

The risk to which the company is exposed, it is probable threat of ruin or obtain such financial losses that may stop the case. Since the probability of failure is always present, there is a question about how to reduce the risk. To answer this question we must quantify the risk, which will compare the amount of risk solutions and different options to choose from them the one that best matches the chosen enterprise risk strategy. Developing an effective risk management strategy allows transport companies identify prospects, analyze their strengths and weaknesses, identify prospects and threats in the market and to predict a future state.

The results of the article can be used by domestic enterprises of transport activity.

Forecast assumptions about the object of study - find effective risk management strategy for transport companies.

KEYWORDS: RISK, STRATEGY, EFFICIENCY, MANAEMENT, BUSINESS.

РЕФЕРАТ

Волинець Л. Н. Формирование стратегии управления рисками на транспортных предприятиях. / Людмила Николаевна Волинець // Вестник. - К.: НТУ - 2012. - Вип.26.

В статье предложены подходы, о необходимости управления рисками на транспортных предприятиях.

Объект исследования - транспортные предприятия.

Цель работы - выделение основных принципов и функций разработки стратегии управления рисками транспортных предприятий.

Методы исследования - экономические методы и информационно-аналитические.

Риск, которому подвергается предприятие, это вероятная угроза разорения или получения таких финансовых потерь, которые могут остановить все дело. Поскольку вероятность неудачи присутствует всегда, встает вопрос о методах снижения риска. Для ответа на этот вопрос необходимо количественно определить риск, что позволит сравнить величину риска различных вариантов решения и выбрать из них тот, который наиболее соответствует выбранной предприятием стратегии риска.

Разработка эффективной стратегии управления рисками позволяет транспортному предприятию идентифицировать перспективы, проанализировать собственные сильные и слабые стороны, выявить перспективы и угрозы на рынке и прогнозировать собственное будущее состояние.

Результаты статьи могут быть использованы отечественными предприятиями транспортной деятельности.

Прогнозные предположения о развитии объекта исследования - поиск эффективной стратегии управления рисками на транспортных предприятия.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: РИСК, СТРАТЕГИИ, ЭФФЕКТИВНОСТЬ, УПРАВЛЕНИЕ, ПРЕДПРИЯТИЕ.

УДК 656.025:629.4.067

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ЇЇ РОЛЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ДТП

Галак І.І., кандидат технічних наук

Вступ. При розслідуванні багатьох дорожньо-транспортних пригод виникає необхідність у розробці версії несправності транспортного засобу як причини ДТП. Підставами для висунення такої версії служать найчастіше результати огляду транспортного засобу, а також посилення водія на відмову, або поломку якої системи, яка, на його думку, стала причиною ДТП.

У подібних випадках, як правило, за допомогою автотехнічної експертизи проводиться перевірка технічного стану транспортних засобів, причетних до події.

Призначаючи таку експертизу, слід враховувати, що її предметом є не загальна технічна діагностика транспортних засобів, а цілеспрямований пошук і виявлення відмов і несправностей, які могли бути причинно-пов'язані з розслідуванням ДТП.

Постановка проблеми. Слід зазначити, що в сучасних умовах до технічних експертизах при розслідуванні ДТП співробітники компетентних органів (органів дізнання, слідства, суду та ін.) вдаються тільки в деяких випадках, коли технічні несправності транспортних засобів, що брали участь в ДТП, носять яскраво виражений характер і коли про це заявляють клопотання учасники процесу. Хоча, якщо розглядати це питання, з точки зору результату, то можна побачити, що технічна експертиза відіграє не меншу роль, ніж інші види експертиз.

Формулювання цілей статті. Тому метою статті є дослідження особливостей призначення та проведення технічної експертизи.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В експертній практиці, технічний стан систем транспортних засобів, з точки зору їх працездатності або наявності якоїсь відмови, оцінюється шляхом порівняння вихідних робочих параметрів з нормативними.